

tussen Duin & Dijk

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 14 4 ● 2015

● Foto: Theo Baas

Hop

Humulus lupulus

Kenmerken

Hop behoort tot de hennepfamilie. *Humulus* komt waarschijnlijk van het latijnse 'humeo' wat vochtig zijn betekent. Dit slaat waarschijnlijk op de groeiplaatsen. *Lupulus* kan als 'kleine wolf' worden geïnterpreteerd omdat hop andere floraleden in een wurgende omarming sluit, 'zoals wolven' (*Canis lupus*) dat met hun prooi plegen te doen'. Hop is een kruidachtige slingerplant die zich met zijn ruwe stengels wel tot zes meter omhoog kan werken. De plant is overblijvend maar de kruidachtige stengels sterven 's winters af zodat de plant ieder jaar weer vanaf de grond begint. De plant is tweehuizig, er bestaan dus aparte mannelijke- en vrouwelijke planten. De bloeiwijze is pluimvormig. Bij mannelijke planten dragen de pluimsteeltjes afzonderlijke bloemen, bij vrouwelijke planten zijn de bloeiwijzen katjesvormig. Bestuiving geschiedt door de wind. De vrouwelijke planten vormen de bekende hobbellen. Als de rijpe bellen uiteenvallen werken de schutbladen als een soort vleugels waarop de zaden worden verspreid.

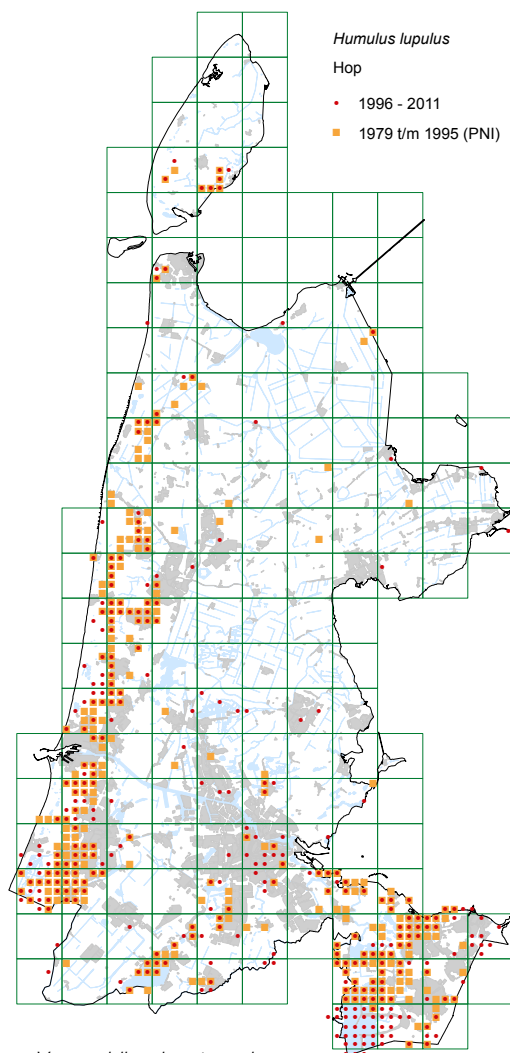
Vanaf de 9e eeuw wordt hop gebruikt in de bierbrouwerij. Vanaf de middeleeuwen werd de teelt van hop voor de bierbrouwerij vooral door de kloosters bevorderd. Dit gebeurde waarschijnlijk om het gebruik van gael (*ondanks strenge verboden*) in de bierbrouwerij terug te dringen. *Gael* (*Myrica gale*) bevat namelijk een aromatische olie die roesverwekkend (en bovendien giftig) is. Hobbellen waren een goed vervanger, de gele kliertjes aan de voet van de schubben bevatten olieachtige stoffen die de bittere smaak van bier in hoge mate bepalen.

Ecologie

Hop is een plant van vochtige, voedsel- en humusrijke grond. Het is een soort van vochtige loofbossen, moerasbossen en vochtige struwelen. De plant is licht-minnend. De jonge ranken klimmen in het voorjaar snel omhoog voordat er een bladerdek gevormd is. De stengels worden pas breed uitgespreid wanneer de zon-

Noord-Hollandse planten

Theo Baas

● Verspreidingskaart van hop.

nige bovenkant van bomen of struiken is bereikt. In het gezelschap van hop groeien vaak nog andere lianen als bitterzoet en kamperfoelie, en in de duinen heggerank. Langs de grote rivieren is hop regelmatig als bodembedekker op steenglooingen te vinden.

Verspreiding

De natuurlijke verspreiding van Hop omvat de gematigde streken van Europa en Azië, (oostelijk tot Centraal-Siberië en Japan) en Noord-Amerika. Inmiddels is de soort over de gehele wereld verspreid voor de bierbrouwerij. In Nederland is de soort algemeen, maar zeldzaam in het Waddengebied en de kleigebieden van Friesland en Groningen. In Noord-Holland vinden we de plant vooral in vochtige bossen in de duinen en in het Westeinder- en Vechtplassengebied. De soort ontbreekt vrijwel geheel in de kleigebieden en de droogmakerijen.

Theo Baas
Baas0828@planet.nl